

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
003/22	Valgstyret	21.11.2022

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 - delegering, valgkretser, stemmestyre og åpningstider

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Manntall til offentlig ettersyn

Manntall legges til offentlig ettersyn i servicetorget, Karmøy rådhus, fra det tidspunktet dette er klart etter skjæringsdatoen fram til valgdagen 11. september.

2. Åpningstider valgdagen

Åpningstider for alle valglokalene i Karmøy valgdagen fastsettes til kl. 09.00 – kl. 20.00.

3. Valgkretser- og lokaler i Karmøy kommune 2023

Valgkrets	Valglokale
Skudeneshavn	Skudehallen
Åkrahamn	Åkrahallen
Kopervik	Karmøyhallen
Veavågen	Storhall Karmøy
Avaldsnes	Avaldsnes skole (idrettshallen)
Torvastad	Torvastad skole og kultursenter (storsalen)
Norheim	Norheimshallen

4. Stemmestyrene

Valgstyret vedtar å opprettholde antall medlemmer i stemmestyrene til tre personer i hver krets, slik loven krever. De velges som leder, nestleder og medlem.

Valgkrets	Antall stemmestyremedlemmer
Skudeneshavn	3
Åkrehamn	3
Kopervik	3
Veavågen	3
Avaldsnes	3
Torvastad	3
Norheim	3

Valglokalene blir supplert med valgfunksjonærer.

Ved behov engasjeres det i tillegg parkeringsvakt.

Det er kun de tre utnevnte medlemmene i stemmestyrene som skal signere møteboka.

5. Godtgjørelse til stemmestyrene

Lederne av stemmestyrene godtgjøres med kr 2 500 for sin medvirkning på valgdagen. De to øvrige stemmestyremedlemmene godtgjøres med kr 2 300, mens andre valgfunksjonærer i valglokalene godtgjøres med kr 1 500.

I tillegg godtgjøres stemmestyre og valgfunksjonærer med 500 kroner for å delta i nødvendig opplæring og 500 kroner for å være med å klargjøre valglokalet og utstyret i helga før valgdagen.

Ansatte i kommunen trekkes ikke i lønn valgdagen. Andre kan levere krav om å få dekket tapt arbeidsfortjeneste med inntil kr 2 500 (samme som for folkevalgte). Godtgjørelsen kommer i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste. Det er ikke mulig å avtale andre kompensasjonsordninger.

6. Delegasjon til valgstyrets leder

Valgstyret vedtar å delegere følgende myndighet til valgstyrets leder:

- treffe vedtak i enkeltsaker og i saker som ikke er av prinsipiell betydning
- godkjenne fritak og foreta suppleringsvalg av stemmestyrene og for øvrig i samråd med stemmestyrene rekruttere nødvendig bemanning i tilknytning til stemmelokalene på valgdagen.
- avgjøre sted, dato og åpningstid for forhåndsstemmemottakene innenfor de rammene valgstyret bestemmer.
- utnevne/supplere forhåndsstemmemottakere

7. Valgstyrets sekretariat, administrativt ansvar og organisering

Som administrativ valgansvarlig utnevnes leder for politisk sekretariat.

Det engasjeres i tillegg en prosjektleder for valg gjennomføringen.

Valgansvarlig og prosjektleder, sammen med øvrige ansatte på politisk sekretariat, utgjør valgstyrets sekretariat.

Valgstyret henstiller til kommunedirektøren om å stille nødvendig og tilstrekkelig mannskap til

disposisjon for gjennomføring av valget, og at det settes sammen en prosjektorganisasjon i tråd med tidligere valggjennomføringer.

8. Forhåndsstemming

Ordinær forhåndsstemming legges til servicetorget.

Det opprettes forhåndsstemmemottak på nærmere bestemt dato i kretsene Skudeneshavn, Åkrehamn og Norheim.

Forhåndsstemming ved kommunens helse- og omsorgsinstitusjoner gjennomføres torsdag 31. august 2023.

Frist for å søke om å få avgi forhåndsstemme hjemme settes til tirsdag 5. september, og denne forhåndsstemmingen gjennomføres fortløpende.

Som forhåndsstemmemottakere oppnevnes valgstyrets sekretariat, de ansatte på servicetorget og øvrige valgfunksjonærer. Som en del av opplæringen kan også stemmestyremedlemmene fungere som forhåndsstemmemottakere.

Valgstyrets leder får myndighet til å foreta suppleringsvalg ved behov.

9. Opptelling

Valgstyret vedtar at opptelling av stemmer gjennomføres slik at grovtellingen skjer i valglokalene og endelig opptelling skjer ved hjelp av skanning på rådhuset.

Valgstyret 21.11.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

VAL- 003/22 Vedtak:

1. Manntall til offentlig ettersyn

Manntall legges til offentlig ettersyn i servicetorget, Karmøy rådhus, fra det tidspunktet dette er klart etter skjæringsdatoen fram til valgdagen 11. september.

2. Åpningstider valgdagen

Åpningstider for alle valglokalene i Karmøy valgdagen fastsettes til kl. 09.00 – kl. 20.00.

3. Valgkretser- og lokaler i Karmøy kommune 2023

Valgkrets	Valglokale
Skudeneshavn	Skudehallen
Åkrehamn	Åkrahallen
Kopervik	Karmøyhallen
Veavågen	Storhall Karmøy
Avaldsnes	Avaldsnes skole (idrettshallen)
Torvastad	Torvastad skole og kultursenter (storsalen)
Norheim	Norheimshallen

4. Stemmestyrene

Valgstyret vedtar å opprettholde antall medlemmer i stemmestyrene til tre personer i hver krets, slik loven krever. De velges som leder, nestleder og medlem.

Valgkrets	Antall stemmestyremedlemmer
Skudeneshavn	3
Åkrehamn	3
Kopervik	3
Veavågen	3
Avaldsnes	3
Torvastad	3
Norheim	3

Valglokalene blir supplert med valgfunksjonærer.
Ved behov engasjeres det i tillegg parkeringsvakt.

Det er kun de tre utnevnte medlemmene i stemmestyrene som skal signere møteboka.

5. Godtgjørelse til stemmestyrene

Lederne av stemmestyrene godtgjøres med kr 2 500 for sin medvirkning på valgdagen. De to øvrige stemmestyremedlemmene godtgjøres med kr 2 300, mens andre valgfunksjonærer i valglokalene godtgjøres med kr 1 500.

I tillegg godtgjøres stemmestyre og valgfunksjonærer med 500 kroner for å delta i nødvendig opplæring og 500 kroner for å være med å klargjøre valglokalet og utstyret i helga før valgdagen.

Ansatte i kommunen trekkes ikke i lønn valgdagen. Andre kan levere krav om å få dekket tapt arbeidsfortjeneste med inntil kr 2 500 (samme som for folkevalgte). Godtgjørelsen kommer i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste. Det er ikke mulig å avtale andre kompensasjonsordninger.

6. Delegasjon til valgstyrets leder

Valgstyret vedtar å delegere følgende myndighet til valgstyrets leder:

- treffe vedtak i enkeltsaker og i saker som ikke er av prinsipiell betydning
- godkjenne fritak og foreta suppleringsvalg av stemmestyrene og for øvrig i samråd med stemmestyrene rekruttere nødvendig bemanning i tilknytning til stemmelokalene på valgdagen.
- avgjøre sted, dato og åpningstid for forhåndsstemmemottakene innenfor de rammene valgstyret bestemmer.
- utnevne/supplere forhåndsstemmemottakere

7. Valgstyrets sekretariat, administrativt ansvar og organisering

Som administrativ valgansvarlig utnevnes leder for politisk sekretariat.

Det engasjeres i tillegg en prosjektleder for valggjennomføringen.

Valgansvarlig og prosjektleder, sammen med øvrige ansatte på politisk sekretariat, utgjør valgstyrets sekretariat.

Valgstyret henstiller til kommunedirektøren om å stille nødvendig og tilstrekkelig mannskap til disposisjon for gjennomføring av valget, og at det settes sammen en prosjektorganisasjon i tråd med tidligere valggjennomføringer.

8. Forhåndsstemming

Ordinær forhåndsstemming legges til servicetorget.

Det opprettes forhåndsstemmemottak på nærmere bestemt dato i kretsene Skudeneshavn, Åkrehamn og Norheim.

Forhåndsstemming ved kommunens helse- og omsorgsinstitusjoner gjennomføres torsdag 31. august 2023.

Frist for å søke om å få avgi forhåndsstemme hjemme settes til tirsdag 5. september, og denne forhåndsstemmingen gjennomføres fortløpende.

Som forhåndsstemmemottakere oppnevnes valgstyrets sekretariat, de ansatte på servicetorget og øvrige valgfunksjonærer. Som en del av opplæringen kan også stemmestyremedlemmene fungere som forhåndsstemmemottakere.

Valgstyrets leder får myndighet til å foreta suppleringsvalg ved behov.

9. Opptelling

Valgstyret vedtar at opptelling av stemmer gjennomføres slik at grovtellingen skjer i valglokalene og endelig opptelling skjer ved hjelp av skanning på rådhuset.

Saksutredning

1. Elektronisk manntall

Ved de tre siste valgene har Karmøy kommune brukt elektronisk manntall. Det er en ordning som

har fungert bra og som gir flere fordeler. Eksempelvis kan alle stemmeberettigede i kommunen stemme i det valglokalet som passer dem best, uavhengig av hvilken krets de hører hjemme i. Det innebærer også at stemmegivingen går raskere ved at en lettere får krysset av for hver enkelt velger. Siden det ikke har vært påvist uheldige konsekvenser av overgang til elektronisk manntall, forutsettes det at denne ordningen videreføres.

1. Manntall til offentlig ettersyn

30. juni er skjæringstidspunktet for manntallet. Det er den adressen en er folkeregisterført den datoen som avgjør hvor en har stemmerett. Så snart som mulig etter dette skal valgstyret legge manntallet ut til offentlig ettersyn. Valgstyret kunngjør tid og sted for utleggingen og må også opplyse om adgangen til, og framgangsmåten for å kreve feil rettet.

De siste valgene har manntallet vært utlagt i servicetorget, og det har fungert fint.

1. Valgkretser og -lokaler

Det er foreslått å videreføre valgkretsene og valglokalene fra valget i 2021: Skudeneshavn (Skudehallen), Åkrehamn (Åkrahallen), Kopervik (Karmøyhallen), Veavågen (Storhall Karmøy), Avaldsnes (idrettshallen på Avaldsnes skole), Torvastad (storsalen på Torvastad skole og kultursenter) og Norheim (Norheimshallen).

Det er flere forhold som må vurderes når valglokaler skal velges. Det viktigste er tilgjengeligheten. Valglokalene må være universelt utformet, slik at alle som ønsker å avgi sin stemme får mulighet for det. De må også ligge slik til at det er hensiktsmessig atkomst både for de som reiser kollektivt og de som kommer i privatbil. Parkeringsbehovet må også være ivaretatt på best mulig måte.

Det har vært knyttet noen bemerkninger til parkeringskapasiteten ved valglokalene på Norheim og Avaldsnes, da det kan være utfordrende med parkeringskapasitet i umiddelbar nærhet. Valglokalet i Veavågen valgkrets ble endret fra skolen til Storhall Karmøy ved stortingsvalget 2021. Endringen ble i hovedsak gjennomført på grunn av pandemisituasjonen, men tilbakemeldingene etter endringen har vært udelt positive. Storhallen anses som bedre egnet på grunn av parkeringskapasitet på utsiden, og åpnere arealer og bedre tilrettelagt innvendig i bygget. Valgsekretariatet henstiller dermed på en videreføring av bruk av Storhallen til kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023.

Ved vurdering av valglokaler vil behovet for universell utforming eksempelvis veie tyngre enn at velgerne må bevege seg litt lengre til fots. Ved alle valglokalene er det rikelig med parkeringsplass hvis en ikke forutsetter at alle skal kunne hensette sitt kjøretøy i umiddelbar nærhet. Det vil selvsagt være egne parkeringsplasser for de som er forflytningshemmet.

Et avbøtende tiltak for valglokaler med mindre parkeringsmuligheter enn øvrige, kan være at det sørges for alternativ parkering for personale som jobber i tilknytning til stemmelokalene. På denne måten frigjøres mest mulig av parkeringsplassene til velgere.

1. Åpningstider

Det er lagt opp til en videreføring av åpningstidene for valglokalene fra 09.00 til 20.00. Det viktigste hensynet har vært å synkronisere dette med nabokommunene Tysvær og Haugesund, for å skape minst mulig usikkerhet om når lokalene er åpne.

1. Organisering

Valget er organisert med et valgstyre som har ansvar for gjennomføringen i hele kommunen, stemmestyre i hver av valgkretsene som administrerer stemmegivingen på de enkelte valglokalene og en valgadministrasjon som tilrettelegger for sikker valggjennomføring og høyest mulig valgdeltakelse.

Valgstyret

I sak 104/19 vedtok kommunestyret at medlemmene i formannskapet skulle utgjøre valgstyret, med Jarle Nilsen (Ap) som leder og Alf Magne Grindhaug (KrF) som nestleder. Karmøy kommunes delegeringsreglement hjemler delegasjon av myndighet til valgstyret, som kan oppnevne stemmestyre, og avgjøre hvor mange stemmekretser kommunen skal deles inn i.

Delegasjon til valgstyrets leder

Det er en omfattende operasjon å sikre god valggjennomføring i en så stor kommune som Karmøy. Forberedelsene bør av ressursmessige hensyn foregå gjennom hele valgåret, og under valgavviklingen. Det innebærer at det forholdsvis ofte må tas formelle beslutninger som det er uhensiktsmessig å involvere hele valgstyret i. Derfor har en lang tradisjon for at avgjørelser av ikke prinsipiell betydning delegeres til valgstyrets leder. Vedkommende har også hatt fullmakt til å frita medlemmer i stemmestyrene og supplere disse. Valgstyrets leder har også hatt myndighet til å avgjøre sted, dato og åpningstider for forhåndsstemmemottak innenfor de rammene som valgstyret har trukket. Kommunedirektøren innstiller på at disse ordningene videreføres.

Stemmestyre

Valgloven fastslår at stemmestyrene skal ha minst tre medlemmer. Det er opp til kommunen selv å bestemme hvor mange ut over det. I Karmøy har en tradisjonelt gjort det slik at alle som gjør tjeneste som stemmemottakere (valgfunksjonærer) i stemmelokalene er medlemmer av respektive stemmestyre, men fra kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 ble dette nedjustert til 3 stemmestyremedlemmer per stemmestyre. Kommunedirektøren innstiller derfor på at en viderefører dette til at hvert stemmestyre får tre medlemmer, og at rekruttering av valgfunksjonærer blir et praktisk anliggende som ivaretas av valgsekretariatet i samråd med stemmestyrene og valgstyrets leder.

Det er kun de utnevnte medlemmene i stemmestyrene som skal signere møteboka.

Stemmestyrenes godtgjørelse

Valgdagen er en lang og svært intens arbeidsdag. Å være valgfunksjonær i valglokalene er en krevende og ansvarsfull oppgave, og kommunen er avhengig av å ha engasjerte og entusiastiske medarbeidere i disse rollene, slik at valget gjennomføres på en sikker og tillitsvekkende måte. Godtgjørelsen til valgfunksjonærene i valglokalene er alltid et diskusjonstema. Karmøy har forsøkt å synkronisere dette mot nabokommunene.

Alle som gjør tjeneste som valgfunksjonærer i valglokalene gis en godtgjøring som kommer i tillegg til ordinær lønn. For medarbeidere som ikke er ansatt i kommunen er det også mulig å kreve tapt arbeidsfortjeneste.

I 2019 økte valgstyret godtgjørelsen for stemmestyret. Leder av stemmestyret godtgjøres med kr 2 500. Godtgjørelse til de to øvrige medlemmene i stemmestyrene settes til kr 2 300. Andre valgfunksjonærer i valglokalet får kr 1 500. I tillegg mottar de som deltar i opplæring for valgfunksjonærer 500 kroner og de som er med på å sette valglokalet i stand helga før valget også 500 kroner.

Det henstilles på at satsene videreføres.

Administrasjon

Kommunedirektøren er hovedansvarlig for den administrative valggjennomføringen.

Leder av politisk sekretariat er administrativ valgansvarlig i Karmøy. Leder av politisk sekretariat, sammen med prosjektleder og øvrige ansatte ved politisk sekretariat, utgjør valgsekretariatet.

Det er strenge krav til gjennomføringen av valget. Det gjelder ikke bare på selve valgdagen, men også i måneden forut. Som ved tidligere valg er det derfor helt nødvendig å involvere større deler av organisasjonen for å få dette i havn. Det settes derfor sammen en prosjektorganisasjon som ivaretar de praktiske funksjonene. Fra forhåndsvalget starter (10. august) og til og med valgdagen, er det behov for vesentlige personelle ressurser som må hentes fra de ulike etatene. Det er avgjørende for å opprettholde engasjementet og viljen til ekstra innsats, at medvirkning i valggjennomføringen framsnakkes på alle nivåer.

Forhåndsstemming, tidligstemming

Fra 3. juli er det mulig å avgi stemme for de som ikke kan nyttiggjøre seg forhåndsstemmingen eller avgi stemme på valgdagen. De kan da bare stemme på partier, ikke på personer.

Tidligstemming har kun vært mulig i servicetorget, og kommunedirektøren innstiller på at det videreføres.

Forhåndsstemmingen kan skje fra 10. august til og med fredag 8. september. Det legges som vanlig opp til at det skjer i servicetorget innenfor normale åpningstider.

I tillegg foreslås det videreført ordningen med forhåndsstemming på Oasen kjøpesenter (Norheim) og Amfisenteret (Åkrehamn) de to siste ukene før valget (28. august – 8. september).

Forhåndsstemming på kjøpesentrene ble godt mottatt ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 og stortingsvalget 2021.

Det legges videre opp til at det etableres et forhåndsstemmemottak i Skudehallen 31. august.

Personer som ikke har mulighet til å møte opp til forhåndsstemming eller valgting, kan søke om å få avgi stemme i sitt eget hjem. Fristen for å søke om slik stemmegiving settes til 5. september. Loven pålegger oss å motta stemmer på institusjoner. For Karmøys del gjelder det Åkra bu- og behandlingsheim, Fredheim bofellesskap, Veia sykehjem, Kopervik bu- og behandlingsheim, Storesund bu- og behandlingsheim, Norheim bu- og behandlingsheim og DPS. Det etableres to grupper, en for nord og en for sør, som deler disse institusjonene mellom seg, slik at dette mottaket av stemmer kan gjennomføres i løpet av en dag (1. september).

For å gjennomføre et såpass ambisiøst opplegg for mottak av forhåndsstemmer, kreves det som nevnt store personelle ressurser. De ansatte valgstyrets sekretariat og servicetorget er naturlige deltakere i dette arbeidet, men hoveddelen av vaktene for mottak av forhåndsstemmer må fordeles på øvrige valgfunksjonærer og medlemmer av stemmestyrene.

Ved valg i 2019 ble det avgitt totalt 7 834 forhåndsstemmer i Karmøy av totalt 19 863. Ved stortingsvalget i 2021 var det en markant økning i antall forhåndsstemmer, hvor totalt 15 267 forhåndsstemmer ble avgitt. Den store økningen i forhåndsstemmer i 2021 skyldes i hovedsak pandemien, og det forventes derfor ikke like mange forhåndsstemmer for valg 2023. Vurderingen som er gjort både etter forrige valg, men også forutgående valg er at økt forhåndsstemming ikke fører til økning av valgdeltakelsen, men at det demper presset på valglokalene på valgdagen.

Opptelling

Valgdagen er kommunen pålagt å telle alle stemmer to ganger, hvorav en gang manuelt. For Karmøys vedkommende vil det være hensiktsmessig å videreføre ordningen med at den manuelle tellingen foregår i regi av stemmestyrene i valglokalene. Deretter telles alle stemmene maskinelt (skannes) på rådhuset.

Tiltak for å øke valgdeltakelsen

Karmøy har generelt tradisjonelt hatt en lav valgdeltakelse. Normalt er valgdeltakelsen ved Stortingsvalget noe høyere enn ved kommunestyre- og fylkestingsvalg. I 2017 deltok 76,5 prosent av de stemmeberettigede i kommunen, mot 78,2 prosent på landsbasis. Ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 var deltakelsen henholdsvis 61,4 og 64,7 prosent. I 2021 var valgdeltakelsen i Karmøy 75,2 %, mot 77,2 % på landsbasis.

Det bør være et mål for kommunen å bidra til økt deltagelse. I det minste bør en ha ambisjoner om å øke valgdeltakelsen. For å få til det, er det ønskelig å iverksette både generelle og spesielle tiltak. De generelle tiltakene gjelder politisk interesse og engasjement, de spesielle handler om å få stemmeberettigede til å møte fram. Erfaringsmessig er det særlig 2.-gangsvælgerne en har problemer med å få engasjert. Hvilke tiltak det er ressurser til å iverksette i Karmøy avklares fram mot valgperioden.

Kommunedirektørens konklusjon

Å bidra til et levende demokrati er blant de viktigste av kommunens mange oppgaver. Det er avgjørende for demokratiets legitimitet at valget skjer på en tillitsvekkende og respektfull måte. Det innebærer at det må stilles nødvendige ressurser til disposisjon for gjennomføringen.

